

Sygn. akt IV KK 64/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Dołhy

SSN Roman Sądej

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej

w sprawie **J. M.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 lipca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w R.

z dnia 2 grudnia 2014 r.,

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w R.**

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w R. uwzględnił wniosek prokuratora, skierowany wraz z aktem oskarżenia na podstawie art. 335 § 1 k.p.k., o wydanie wobec J. M. wyroku skazującego i wymierzenie uzgodnionych przez prokuratora z oskarżonym kar. Wydany w tym dniu wyrokiem Sąd

Rejonowy uznał J. M. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i, zgodnie z przedłożonym wnioskiem, za czyn z pkt. I aktu oskarżenia, zakwalifikowany z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k., skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn zarzucany w punkcie II, zakwalifikowany na podstawie art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a za zbiegające się przestępstwa wymierzył mu, na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 k.k., łączną karę roku pozbawienia wolności, z zaliczeniem na jej poczet okresu zatrzymania i tymczasowego aresztowania oskarżonego.

Wyrok ten uprawomocnił się bez jego zaskarżenia zwykłymi środkami odwoławczymi.

W dniu 25 lutego 2015 r. Prokurator Generalny wniósł od tego wyroku kasację na niekorzyść J. M. W skardze tej zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 7 k.p.k., polegające na uwzględnieniu zawartego w akcie oskarżenia nieprawidłowego, gdyż obarczonego błędem w zakresie kary łącznej pozbawienia wolności, wniosku prokuratora o skazanie J. M. bez przeprowadzenia rozprawy, za popełnienie przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. oraz z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wydaniu wyroku zgodnego z tym wnioskiem, w konsekwencji czego doszło do rażącej obrazy prawa materialnego, a to art. 86 § 1 k.k., poprzez wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności w wysokości 1 roku, a więc niższej niż wynosząca 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności wyższa z dwóch kar jednostkowych, orzeczonych w wymiarze, kolejno 10 miesięcy oraz 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności”*. Na podstawie powyższego autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w R.

Powyższa prezentacja stanu sprawy wymaga opatrzenia uwagą, że zarówno wydanie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego, jak i jego zaskarżenie kasacją nastąpiło przed wejściem w życie, w dniu 1 lipca 2015 r., ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz.

396 ze zm.). Przeprowadzone z zachowaniem dotychczasowych przepisów czynności procesowe pozostają zatem skuteczne (art. 28 i art. 39 ustawy z dnia 27 września 2013 r.) i ich ocena, podobnie jak ocena materialno-prawnych rozstrzygnięć zaskarżonego wyroku, musi nastąpić według stanu prawnego obowiązującego poprzednio.

W tym stanie sprawy i w powyższych uwarunkowaniach prawnych Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co przy braku przeszkody określonej w art. 524 § 3 k.p.k., nakazywało jej uwzględnienie.

Już z treści sformułowanego zarzutu kasacyjnego wynika, że pierwotną przyczyną, która legła u źródła podnoszonej ostatecznie wady zaskarżonego wyroku, stało się merytorycznie błędne uzgodnienie przez prokuratora z oskarżonym J. M. rozmiaru kary łącznej pozbawienia wolności. Prowadzący postępowanie prokurator przeoczył, że według treści art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu sprzed nowelizacji, choć w omawianej części przepis ten nie uległ zmianie) orzeczenie kary łącznej następuje w rozmiarze od najwyższej z podlegających łączeniu kar do sumy tych kar. W realiach sprawy więc, jak trafnie wskazuje się w uzasadnieniu kasacji, wymieniony przepis zezwalał na określenie wysokości kary łącznej pozbawienia wolności w granicach od roku i 6 miesięcy – a nie roku, jak uzgodniono, do 2 lat i 4 miesięcy. Niestety, błędu tego nie dostrzegł Sąd Rejonowy rozpoznający dołączony do aktu oskarżenia wniosek oparty na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. i wniosek ten, obarczony wskazaną obrazą prawa materialnego, bez zastrzeżeń uwzględnił, wydając zaskarżony kasacją wyrok.

Bez wątpienia więc rację ma Prokurator Generalny podnosząc w kasacji, że zaakceptowanie przez Sąd Rejonowy opisanego wniosku bez dostatecznej jego kontroli, w rażący sposób naruszało przepis art. 343 § 7 k.p.k., który stanowił, że w wypadku uznania przez sąd, iż nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku, sprawa podlegała rozpoznaniu na zasadach ogólnych. Dotknięty omawianą wadą prawną wniosek prokuratora o skazanie J. M. bez przeprowadzenia rozprawy wymagał przecież skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych, o ile w toku odbywanego posiedzenia Sądu nie doszłoby do innego uzgodnienia między prokuratorem a oskarżonym kary łącznej – w rozmiarze respektującym treść

przepisu art. 86 § 1 k.k., a co za tym idzie, do zmodyfikowania wniosku wniesionego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. Warunkiem tego, było jednak przeprowadzenie prawidłowej kontroli wniosku pod względem prawnym.

W tym świetle nie można mieć wątpliwości, że opisane, rażące naruszenie przepisu prawa procesowego wywarło istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, ponieważ w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku obrażającego w jaskrawy sposób przepis prawa materialnego – art. 86 § 1 k.k., a w rezultacie, jak słusznie zauważa Prokurator Generalny, do poniesienia przez J. M. łagodniejszej, niż wynikająca z tego unormowania, odpowiedzialności karnej. Z tych zatem powodów wniosek kasacyjny o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zasługiwał w pełni na uwzględnienie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powtórnie przystąpi do rozpoznania wniosku prokuratora dołączonego do aktu oskarżenia, wykorzystując w szczególności aktualne unormowanie art. 343 § 3 k.p.k., nie wykluczając przy tym możliwości ponownych uzgodnień prokuratora i oskarżonego co do kształtowania jednostkowych kar pozbawienia wolności z korzyścią dla oskarżonego. Jednocześnie, przy orzekaniu o karze łącznej, która w realiach sprawy obejmuje kary jednostkowe za przestępstwa, których zarzuty popełnienia określono na daty sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396 ze zm.), Sąd Rejonowy, przy stosowaniu aktualnie obowiązujących regulacji dotyczących zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych (zwłaszcza przepisu art. 85 § 3 k.k.), baczyl będzie na treść art. 4 § 1 k.k. (zob. analogicznie: uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 13/13, OSNKW 2013, z. 12, poz. 100).